

Referendum Sittard-Geleen

www.sittard-geleen.nl

 Gemeente
Sittard-Geleen
Born

Referendum Sittard-Geleen

Het referendum is één van de manieren waarop een Sittard-Geleense burger invloed kan uitoefenen op de besluitvorming. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners van de gemeente Sittard-Geleen. In de loop van een raadsperiode neemt hij veel besluiten. Soms kan het voorkomen dat de raad een belangrijk besluit voor de stad wil nemen waar u niet achter staat. Als dat het geval is, heeft u verschillende manieren om uw mening te laten horen. U kunt bijvoorbeeld een brief sturen naar de gemeenteraad of inspreken in een Ronde. Een meer ingrijpend middel is het indienen van een verzoek om een referendum.

Dit middel is ingrijpend omdat het indienen, behandelen en uitvoering geven aan een referendum een langdurig proces is dat veel kosten met zich meebrengt. Als de gemeenteraad besluit tot het houden van een referendum kunnen alle kiesgerechtigde inwoners van Sittard-Geleen aangeven of zij voor of tegen een bepaald voorgenomen besluit van de gemeenteraad zijn. In deze folder kunt u lezen waar een referendum over kan gaan, hoe u een verzoek om een referendum te houden in kunt dienen en hoe een referendum verloopt.

In deze folder worden alleen de hoofdlijnen van de referendumverordening genoemd. Op de website www.sittard-geleen.nl en in de referendumverordening 2020 kunt u de uitgebreide, wettelijk geldende tekst over het referendum vinden.

Wat houdt een referendum in Sittard-Geleen in?

Een raadgevend referendum

In de gemeente Sittard-Geleen is het mogelijk om een raadgevend referendum te houden. Dit betekent dat inwoners van Sittard-Geleen door het uitbrengen van hun stem een advies kunnen geven over een besluit van de gemeenteraad. Ze kunnen voor of tegen het besluit stemmen. Dit advies is raadgevend, wat betekent dat de raad wettelijk niet verplicht is het advies van de burgers op te volgen. De raad zal echter goede redenen moeten hebben om niet naar het advies van de burgers te luisteren. Want de raad zit er immers voor de burgers! De raad kan ook op eigen initiatief besluiten om een referendum te houden en de burgers vragen om een advies.

Waar kan een referendum over gaan en waarover niet?

Een referendum moet altijd gaan over een besluit dat de raad van plan is te gaan nemen. In de aanloop naar een bepaald besluit van de raad kunt u hier een referendum over aanvragen. Het is niet mogelijk om een referendum te houden over een onderwerp dat niet aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Het referendum wordt gehouden over een ontwerp-raadsbesluit. De uitvoering van het raadsbesluit wordt opgeschort totdat de uitslag van het referendum bekend is. De raad moet na het referendum vaststellen of hij het besluit handhaaft of intrekt.

Er is een aantal besluiten waarover géén referendum kan worden gehouden, dat zijn de volgende besluiten:

- over individuele kwesties, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, kwijtscheldingen en schenkingen;
- over de hoogte van geldelijke voorzieningen voor (gewezen) ambtsdragers en hun nabestaanden;
- over de vaststelling, wijziging of intrekking van de arbeidsvoorwaardenregeling en daaruit voortvloeiende besluiten met betrekking tot de griffier en de medewerkers van de griffie;

- over het voor kennisgeving aannemen van notities en rapporten;
- in het kader van de referendumverordening;
- over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening;
- over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen;
- ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de gemeenteraad geen beleidsvrijheid heeft;
- die naar het oordeel van de gemeenteraad hun grondslag vinden in een eerder genomen besluit waarover een referendum is gehouden of kon worden gehouden.

Dit laatste punt vraagt om een korte toelichting. Het is belangrijk dat een referendumverzoek in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming wordt ingediend. Wat bedoelen we daarmee? Grote plannen kennen vaak verschillende momenten waarop besluitvorming plaatsvindt. Heeft de raad eenmaal een eerste besluit genomen, dan is een referendumverzoek op vervolgbesluiten niet meer mogelijk. Een referendumverzoek kan dus worden afgewezen als de raad vindt dat een verzoek al eerder ingediend had kunnen worden.

Dit zijn absolute uitzonderingsgronden: in die gevallen is een referendum dus niet mogelijk. Daarnaast is er één relatieve uitzonderingsgrond waarbij er een afweging moet plaatsvinden. Dat is het geval als de raad van mening is dat dringende redenen aanleiding zijn om geen referendum te houden. Deze uitzonderingsgrond kan bijvoorbeeld worden toegepast als het belang van een referendum niet opweegt tegen de verantwoordelijkheid van de raad voor kwetsbare groepen en hun plaats in de samenleving (soms betreft dit mensen die zelf niet kiesgerechtigd zijn). Er kan verder sprake zijn van fatale termijnen of de mogelijkheid van grote financiële claims. Als de raad gebruik maakt van de algemene uitzonderingsgrond moet dit goed worden gemotiveerd. Het betreft een besluit waartegen bezwaar open staat.

De referendumcommissie heeft een belangrijke rol bij de advisering over de toepassing van met name deze uitzonderingsgrond.

Referendumcommissie

De gemeenteraad van Sittard-Geleen heeft een referendumcommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit drie personen die niet voor de gemeente Sittard-Geleen werken en is onafhankelijk. De referendumcommissie heeft diverse adviserende taken. Daarnaast houdt ze toezicht op het gehele referendumproces. Zij kan gevraagd en ongevraagd advies geven.

Een van de belangrijkste taken van de commissie is de advisering van de initiatiefnemer(s) van een referendum over de procedure en de voorlopige vraagstelling die wordt gebruikt voor het inleidend verzoek. De referendumcommissie kan u derhalve op weg helpen bij uw referendumverzoek.

U wilt een referendum?

Zo dient u een verzoek in!

U wilt een referendum aanvragen? Dat kan! Allereerst moet u daarvoor een zogenaamd inleidend verzoek indienen. Dat kunt u echter alleen nadat u een afspraak heeft gemaakt met de referendumcommissie. Deze adviseert u over de procedure en de voorlopige vraagstelling van het inleidend verzoek. U kunt de referendumcommissie bereiken door een email te sturen naar raadsgriffie@sittard-geleen.nl.

Het inleidend verzoek

Nadat u met de referendumcommissie heeft gesproken kunt u een inleidend verzoek indienen bij de voorzitter van de gemeenteraad. Dat moet uiterlijk zeven dagen voor de raadsvergadering waarin het ontwerp-raadsbesluit wordt besproken.

Bij dit verzoek moet u ondersteuningsverklaringen voegen. U heeft blanco ondersteuningsverklaringen van de referendumcommissie ontvangen. U hoeft dus niet zelf formulieren te maken. Ondersteuningsverklaringen zijn schriftelijke verklaringen van kiesgerechtigde inwoners van Sittard-Geleen, waarin zij aangeven uw referendumverzoek te steunen. Een inleidend verzoek moet door 1000 kiesgerechtigden van de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen ondersteund worden. 100 van deze kiesgerechtigden die het inleidende verzoek willen steunen dienen naar het gemeentehuis te komen om daar de ondersteuningsverklaring te tekenen. Bij het plaatsen van een handtekening dient de kiesgerechtigde zich te legitimeren met een geldig identiteitsbewijs.

De voorzitter van de raad controleert de ondersteuningsverklaringen. De raad beslist vervolgens of het inleidend verzoek wordt ingewilligd. De raad kan die beslissing één keer verdagen tot de eerstvolgende raadsvergadering.

Het definitief verzoek

Als de raad heeft besloten dat het inleidend verzoek kan worden ingewilligd, kunt u een definitief verzoek indienen. Dit moet gebeuren binnen 6 weken na de bekendmaking van de goedkeuring van het inleidend verzoek. Het definitief verzoek moet ondersteund worden met ondersteuningsverklaringen van 3000 kiesgerechtigden. De 1000 ondersteuningsverklaringen voor het inleidend verzoek tellen hierbij mee. Ook het definitief verzoek moet u indienen bij de voorzitter van de gemeenteraad.

Het referendum en de uitslag

Het referendum

Als ook het definitief verzoek door de gemeenteraad is goedgekeurd kan het referendum plaats vinden. De gemeente is verantwoordelijk voor de organisatie. De raad bepaalt de dag waarop het referendum plaats gaat vinden. Het referendum moet uiterlijk vier maanden na goedkeuring van het definitief verzoek plaats vinden. De raad kan deze termijn met twee maanden verlengen om de stemming te combineren met een reguliere verkiezing of om te voorkomen dat de stemming in een schoolvakantie voor het basis- en voortgezet onderwijs valt die voor de regio is aangewezen. De raad stelt ook de vraagstelling vast van het referendum. Tijdens het referendum kunnen burgers voor of tegen het raadsbesluit stemmen dat ter discussie is gesteld.

Subsidie

Als er een referendum kan worden gehouden is het mogelijk om subsidie aan te vragen bij het college van burgemeester en wethouders. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten ter ondersteuning van het publieke debat en de meningsvorming over het onderwerp van het referendum. De subsidie wordt verstrekt aan collectieven van ten minste zes kiesgerechtigde inwoners en aan rechtspersonen.

De uitslag

Het centraal stembureau stelt vast of een meerderheid voor of tegen heeft gestemd en brengt deze uitslag over aan de raad. De gemeenteraad heeft uiteindelijk het recht om na de uitslag van het referendum te beslissen wat zij daarmee doet.

Het referendum in Nederland

In Nederland is het (nog) niet mogelijk om een bindend referendum te houden. Hiervoor is wel een voorstel ingediend bij de Tweede Kamer, maar dit voorstel is (nog) niet overgenomen in de Grondwet.

Zolang de Grondwet geen bepaling heeft over een referendum, mag de gemeente Sittard-Geleen zelf bepalen of en hoe zij een mogelijkheid tot een referendum regelt. Voorwaarde hierbij is wel dat de beslissingsbevoegdheid volledig bij de gemeenteraad blijft: de raad neemt de uiteindelijke beslissing. De raad moet dus zelf beslissen of hij wel of niet het advies van het referendum opvolgt. De gemeente kan dus niet zelf regelen dat de uitslag van een referendum bindend is.

Meer informatie

Meer informatie over het referendum en het indienen van een referendumverzoek vindt u op www.sittard-geleen.nl

Als u vragen of opmerkingen heeft, kunt u ook contact opnemen met de griffie. De griffie is op werkdagen bereikbaar op telefoonnummer (046) 4778699. Mailen kan ook. Stuur een e-mail naar raadsgriffie@sittard-geleen.nl.

De Referendumverordening 2020 is te vinden op de website van de gemeenteraad, www.sittard-geleen.nl.

Andere mogelijkheden van burgerparticipatie

Het referendum is een van de mogelijkheden om uw mening onder de aandacht te brengen van de gemeenteraad. Wat is nog meer mogelijk?

- U kunt gebruikmaken van het inspreekrecht tijdens de Rondes. Aanmeldingen bij de raadsgriffie: tel. (046) 4778699 of via het e-mailadres: raadsgriffie@sittard-geleen.nl.
- Als u een onderwerp hebt dat u graag op de raadsagenda wilt hebben, kunt u met een burgerinitiatief komen. Dat houdt in dat u de gemeenteraad een verzoek doet, voorzien van voldoende handtekeningen, om een onderwerp te behandelen. Voor meer informatie over het burgerinitiatief kunt u terecht bij de raadsgriffie tel. (046) 4778506 of via het e-mailadres: raadsgriffie@sittard-geleen.nl.
- Natuurlijk kunt u ook altijd uw vertegenwoordiger in de gemeenteraad aanspreken, een brief naar de gemeenteraad schrijven óf gebruikmaken van het spreekuur van wethouders (nadere informatie op www.sittard-geleen.nl).

Stroomschema referendumverzoek

Inleidend verzoek

- Kiesgerechtigden die een inleidend verzoek tot het houden van een referendum willen indienen melden zich bij de referendumcommissie.
- Het inleidend verzoek wordt ondersteund door 1000 ondersteuningsverklaringen.
- Het inleidend verzoek wordt tenminste 7 dagen voor de raadsvergadering waarin het ontwerp-raadsbesluit wordt besproken ingediend bij de voorzitter van de raad.

Raadsbesluit over inwilliging inleidend verzoek

- De raad beslist of het inleidend verzoek wordt ingewilligd.
- De raad kan zijn beslissing éénmaal verdagen tot de eerstvolgende vergadering.
- Als het inleidend verzoek wordt ingewilligd behandelt de raad het ontwerp-besluit waarop het verzoek zich richt. Dit wordt vervolgens aangehouden totdat de uitslag van het referendum bekend is.

Definitief verzoek

- Het definitief verzoek om een referendum te houden moet worden gesteund met 3000 ondersteuningsverklaringen. De voor het inleidende verzoek verzamelde ondersteuningsverklaringen tellen mee voor het definitief verzoek.
- Het definitief verzoek wordt 6 weken na het raadsbesluit over het inleidend verzoek ingediend bij de voorzitter van de raad.

Besluit over definitief verzoek

- De raad besluit of een referendum of een referendum kan worden gehouden.
- De raad kan zijn beslissing eenmaal verdagen tot de volgende raadsvergadering.

Datum en vraagstelling referendum

- De raad bepaalt de dag waarop het referendum zal plaatsvinden.
- De raad stelt de vraagstelling van het referendum vast.

Contactinfo

Telefoon: (046) 4778699
E-mail: raadsgriffie@sittard-geleen.nl
website: www.sittard-geleen.nl